УДК 343.98 (477) *DOI: https://doi.org/10.32631/vca.2025.2.26*

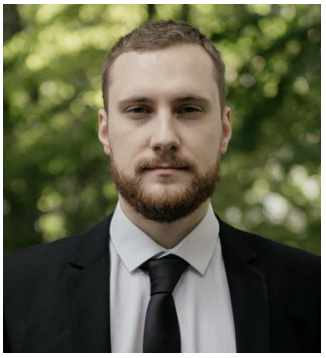

Богдан Юрійович ЧАЛИЙ,
(Національний науковий центр «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України, м. Харків)

ТЕХНІКО-КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ РЕЙДЕРСТВОМ

З урахуванням того, що розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із рейдерством, вимагає комплексного, технічно підкріпленого підходу, який полягає у застосуванні сучасних засобів техніко-криміналістичного забезпечення, мету статті визначено як з'ясувати особливості техніко-криміналістичного забезпечення розслідування кримінальних правопорушень цієї групи. Наголошено, що в сучасних умовах протиправні посягання на сферу економічних відносин характеризуються високим рівнем організованості, складністю схем та активним використанням цифрових технологій. У зв'язку з цим значно зростає потреба в розширенні арсеналу технічних засобів, а також у впровадженні ефективних алгоритмів їх застосування в межах кримінального провадження. Зауважено, що належне забезпечення органів досудового розслідування полягає не лише у застосуванні засобів фото- та відеозйомки, а й у наданні широкого доступу до міжвідомчих банків даних, інтеграцією інформаційних ресурсів на державному рівні. Доведено, що протидія рейдерству передбачає активне впровадження сучасних технічних засобів, цифрових технологій та запровадження до активного використання програмно-комп'ютерного забезпечення у досудовому розслідуванні

Ключові слова: *рейдерство, досудове розслідування, техніко-криміналістичне забезпечення, спеціальні знання, науково-технічний засіб, програмно-комп'ютерне забезпечення.*

Постановка проблеми. Незаконне захоплення активів підприємств, установ, організацій, що займаються господарською діяльністю, залишається однією з ключових загроз для економічної стабільності держави. Процеси економічної злочинності завдають суттєвих збитків як приватному бізнесу, так і публічному сектору, потребуючи чіткої правоохоронної відповіді та налагодженого механізму державного

реагування.

Особливо поширеним і небезпечним проявом такої злочинності є рейдерство, під яким розуміють організовані дії, спрямовані на незаконне встановлення контролю над майном або діяльністю господарських суб'єктів. Це явище охоплює цілу низку кримінально караних діянь, які можуть реалізовуватись як через прямий примус чи насильство, так і через формально «легітимні», але маніпулятивні правові інструменти. Рейдерські дії дестабілізують господарське середовище, підривають довіру до правових інститутів і завдають підприємствам значної шкоди (як матеріальної, так і репутаційної).

Попри значний суспільний резонанс, питання кримінально-правової кваліфікації таких дій і досі лишається недостатньо дослідженим у правовій науці. Найчастіше рейдерські посягання розглядаються через призму статей Кримінального кодексу України, зокрема: 205-1, 206, 206-2, 218-1, 219, 222, 231, 232. Об'єднуючим елементом для всіх цих складів кримінальних правопорушень є спрямованість на злочинне заволодіння корпоративними правами чи майновими інтересами підприємств, часто через складні схеми зловживань та юридичних маніпуляцій.

На тлі розвитку національного кримінального законодавства зазначена проблематика поступово актуалізується. Зокрема, в оновленому проєкті Кримінального кодексу України пропонується ввести окрему криміналізацію форм фіктивного встановлення контролю над підприємствами – через блокування участі власників у корпоративному управлінні, фальсифікацію рішень, зловживання правом викупу цінних паперів тощо. Також передбачено відповідальність за низку пов'язаних діянь – зокрема порушення права на підприємництво, доведення до банкрутства, неправомірне розкриття комерційної інформації. Такий підхід демонструє довготривалу важливість проблеми протидії рейдерству у національному правовому полі.

Розслідування злочинів такого типу вимагає системного та комплексного підходу, із залученням широкого арсеналу процесуальних інструментів і криміналістичних знань. Особлива увага має приділятися використанню спеціальних знань, без яких ефективне розкриття таких складних, часто багаторівневих схем є неможливим. У практиці слідства дедалі частіше виникає потреба у залученні експертів у сфері економіки, фінансів, бухгалтерії, психології, лінгвістики, медицини тощо.

Відтак, завдання держави щодо захисту економічних інтересів держави вимагає не лише вдосконалення законодавчої бази, а й переосмислення підходів до реалізації кримінального провадження, з акцентом на практичне й методичне використання спеціальних знань. Такий підхід має стати пріоритетом у рамках протидії рейдерству та економічній злочинності загалом. Нашу увагу привертає проблема техніко-криміналістичного забезпечення, оскільки ця складова діяльності щодо розслідування злочинів є доволі важливою в контексті забезпечення реалізації цілей окремих слідчих (розшукових) дій.

Метою статті є з'ясування особливостей техніко-криміналістичного забезпечення розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із рейдерством.

Виклад основного матеріалу. Техніко-криміналістичне забезпечення розслідування завжди пов'язують із технічними засобами. Питання створення та використання технічних засобів у криміналістиці є предметом дослідження окремого її розділу – криміналістичної техніки. Цей напрям почав формуватися ще наприкінці XIX – на початку XX століття й відтоді безперервно розвивається, збагачуючись новими досягненнями науки і техніки. Його прогрес тісно пов'язаний із загальним науково-технічним розвитком та еволюцією самої криміналістики й суміжних дисциплін [1].

Сучасна наука оперує декількома термінами: «криміналістичне забезпечення», «техніко-криміналістичне забезпечення», «криміналістична техніка», «технічні засоби», «науково-технічні засоби». Усі вони застосовуються в різних контекстах, при цьому нашу увагу привертає саме «техніко-криміналістичне забезпечення».

Поняття «техніко-криміналістичне забезпечення» використовується переважно у зв'язку з певною діяльністю чи процесом – наприклад: «техніко-криміналістичне забезпечення досудового розслідування» тощо. Натомість термін «криміналістична техніка» слугує позначенням наукового напряму криміналістики, що формує її теоретичну основу [2]. При згадуванні технічних засобів, техніко-криміналістичних, а також науково-технічних засобів йде мова насамперед про ті прилади, знаряддя, а також засоби, що належать до речей матеріального світу і за своїми конструкційними та функціональними особливостями здатні сприяти реалізації цілей слідчих (розшукових) або інших процесуальних дій.

Забезпечення техніко-криміналістичної складової в процесі розслідування злочинів передбачає комплексне розв'язання ряду ключових завдань. Воно охоплює як правове регулювання, так і організаційно-технічне та науково-методичне підтримання слідчої діяльності у відповідній сфері. Йдеться, зокрема, про створення та впровадження сучасних засобів криміналістичного призначення, удосконалення існуючих інструментів, прийомів і методичних підходів, що застосовуються під час виявлення, фіксації, вилучення та дослідження доказів[3].

Осмислюючи зміст і складові техніко-криміналістичного забезпечення важливо врахувати, що наукова література пропонує різні його рівні та напрями. Так, С. І. Перлін класифікує це забезпечення за сферами реалізації:

1) у межах конкретних галузей судочинства (зокрема, кримінального, адміністративного, цивільного та господарського);

2) залежно від етапів кримінального провадження (досудове

[1] Арешонков В. В. Теоретичні, правові та праксеологічні засади техніко-криміналістичних досліджень у розслідуванні злочинів : дис. … д-ра. юрид. наук : 12.00.09. Київ. 2021. С. 35.

[2] Чорноус Ю. М., Дульський О. Л. Поняття та зміст техніко-криміналістичного забезпечення збирання доказів. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 7. С. 445.

[3] Чорноус Ю. М. Криміналістичне забезпечення розслідування злочинів : монографія. Вінниця : Нілан-ЛТД, 2017. С. 58.

розслідування, судовий розгляд);

3) у контексті розслідування окремих категорій злочинів як складової загального забезпечення на етапі досудового розслідування;

4) у формі технічної підтримки конкретних слідчих (розшукових) дій із залученням спеціалістів[1].

Сучасний стан техніко-криміналістичного інструментарію, що використовується під час розслідування кримінальних правопорушень, досі не відповідає актуальним потребам практики. Основною причиною цього є обмежене матеріально-технічне забезпечення. Вважаємо за доцільне наголосити на необхідності розширення переліку доступних технічних засобів. Особливу увагу слід приділити:

1) цифровій трансформації процесів розслідування (наприклад, упровадженню спеціалізованих мобільних пристроїв і проєктів цифрової підтримки);

2) модернізації існуючих науково-технічних засобів, що застосовуються для організації ефективного досудового слідства;

3) збільшення кількості одиниць науково-технічних засобів, що перебувають на балансі та використанні у всіх територіальних підрозділах, з урахуванням їх реальних потреб.

Окремий аспект становить інформаційно-довідкове забезпечення. Воно охоплює систематичну роботу уповноважених осіб із пошуку, доступу, актуалізації й використання інформації з різних електронних баз даних — незалежно від їх відомчого підпорядкування — задля потреб кримінального провадження.

На практиці під час розслідування часто виникає потреба в отриманні даних про особу: наявність судимості, перебування під медичним наглядом, факти адміністративної відповідальності, до якої притягався, виявлених слідових носіїв інформації тощо. Водночас доступ до такої інформації нерідко потребує окремих процесуальних дій: підготовки запитів, звернень до суду, отримання дозволів тощо. Така фрагментарність і неузгодженість відомчих інформаційних систем спричиняє затягування процесу досудового слідства. На нашу думку, розв’язати зазначену проблему можна шляхом створення єдиного міжвідомчого інформаційного середовища, яке б об’єднувало бази даних різних державних органів та установ. Такий підхід потребує як наукового осмислення, так і рішучих організаційних кроків на рівні державної політики. Його ж слід застосовувати і в контексті розширення доступу до матеріалів, розміщених в Єдиному реєстрі досудових розслідувань. При отриманні інформації до матеріалів кримінальних проваджень, мається на увазі, щоб слідчий з одного регіону міг надсилати запит до слідчого іншого територіального відділу, конкретного органу досудового розслідування або органу прокуратури. Разом із цим, надаючи широкий доступ до матеріалів, слід забезпечити його

[1] Перлін С. І. Поняття і види техніко-криміналістичного забезпечення правозастосовної діяльності. *Підприємництво, господарство і право.* 2020. № 1. С. 225.

санкціонованість задля недопустимості розголошення таємниці досудового розслідування. Наприклад, такий доступ до збережених відомостей може надаватися за відповідним запитом, який може схвалюватися старшим прокурором у групі прокурорів у конкретному кримінальному провадженні. Вважаємо, що запропонований алгоритм суттєво спростить і прискорить процес обміну інформацією, забезпечить оперативність у визначенні підслідності тощо. Це особливо актуально в кримінальних провадженнях, пов'язаних із рейдерством, що здебільшого підслідні детективам Бюро економічної безпеки України, проте які нерідко реєструють слідчі органів Національної поліції, Служби безпеки та ін.

Стосовно особливостей техніко-криміналістичних засобів, які слід застосовувати під час розслідування з метою забезпечення виконання завдань кримінального провадження, то цьому питанню вже приділялася увага в юридичній літературі. Так, С. А. Тюлєнєв вказує, що це насамперед стосується консолідованого поєднання всіх науково-технічних засобів та інформаційних технологій, що можуть сприяти реалізації завдань кримінального провадження та застосування яких допустиме законом [1]. Сам же автор ґрунтовно наголошує на можливостях сучасних технічних засобів фотозйомки та відеозйомки, що відіграють ключову роль у фіксації доказів під час слідчих (розшукових) дій, зокрема для виготовлення якісних порівняльних зразків. Наприклад, у разі незаконного захоплення земель сільськогосподарського призначення фотозйомка дозволяє не лише задокументувати наявність сільгосптехніки, а й зафіксувати сліди обробітку ґрунту, збору врожаю чи інших дій, що свідчать про неправомірне заволодіння майном. Відеозапис дозволяє в подальшому наглядно ознайомитися з такими матеріалами в суді. Щоб ця інформація мала доказову силу, важливо дотримуватися вимог до складання фототаблиць, технічних параметрів зображень, збереження відеозапису належним чином, і правильного документування процесу зйомки. Необхідно також вносити дані про використані технічні засоби до протоколів і додатків, із підписами осіб, які їх виготовляли, дотримуватися ряду інших вимог[2].

Разом із цим слід звернути увагу на той факт, що здебільшого рейдерство пов'язане із протиправним заволодіння активами суб'єктів господарювання, шляхом учинення правочинів з використанням підроблених або викрадених документів, печаток, штампів підприємства, установи, організації тощо. Саме тому важливо своєчасно виявляти такі дії, їх документувати і доказувати окремі факти, зокрема, шляхом експертного дослідження відповідних об'єктів.

Сучасні технології, зокрема 3D-принтери можуть використовуватися для виготовлення печаток (як для створення їх макетів, так і самих печаток

[1] Тюлєнєв С. А. Теоретичні Т98 забезпечення та практичні розслідування основи кримінальних криміналістичного правопорушень, пов'язаних із рейдерством : монографія / За заг. ред. В. О. Гусєвої. Харків : Право, 2025. С. 304–306.

[2] Тюлєнєв С. А. Застосування фотозйомки та відеозапису під час розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із рейдерством. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2024. № 1 (31). С. 315–324. DOI: https://doi.org/10.32631/vca.2024.1.26.

і штампів). Ці можливості активно використовуються у підробці офіційних документів, зокрема відтисків печаток і штампів, про що свідчать обвинувальні вироки, розміщені в Єдиному державному реєстрі судових рішень. Зважаючи на правове значення таких елементів у документах, виявлення їх автентичності є критично важливим завданням як для правозастосовчих органів, так і для установ, що здійснюють перевірку офіційних документів, у тому числі, правовстановлюючих чи в яких відображено особливості господарської діяльності.

Серед методів виявлення підробки відтисків, виокремлюють:

1. Візуальний аналіз, що полягає у первинній перевірці шляхом неозброєного огляду. Це сприяє виявленню нечіткості контурів, розмитості зображення, нетипових пропорціям шрифтів чи логотипів, неприродного кольору відтиску або ж надмірно рівного розміщення відтиску на документі.

2. Оптичну перевірку, яка шляхом застосування лупи або мікроскопа дозволяє виявити: текстурну відмінність фарби, наявність піксельної структури, характерної для друкованих або сканованих копій; відсутність вдавленості у папір, яка притаманна справжнім печаткам.

3. Фізико-хімічний аналіз, котрий проводиться у лабораторних умовах і включає: аналіз складу фарби (штемпельна, чорнильна, друкована); визначення флуоресценції під ультрафіолетовим випромінюванням; порівняння зразків фарби або паперу.

4. Порівняльне дослідження з оригіналом, тобто зразка справжньої печатки дозволяє провести порівняльний аналіз, на підставі якого перевірити відповідність шрифтів, гербів, написів; точність орфографії та розташування елементів; співпадіння загального формату та структури.

5. Виявлення цифрової обробки. Відбитки, які були вставлені у цифровий документ, можуть мати наступні ознаки: печатка накладається під текстовими елементами; відсутність нерівностей або слідів натискання; однаковий відбиток у кількох документах.

Попри те, що ідентифікація підробки вимагає наявності спеціальних знань і навичок, для цього необхідна ще й низка технічних засобів. Серед найпоширеніших такі:

- стереомікроскопи — для детального аналізу структури ліній, фарби та поверхні паперу;

- ультрафіолетові лампи та спектральні аналізатори — для виявлення люмінесценції та невидимих захисних елементів;

- ІЧ-камери (інфрачервоні) — дозволяють виявити приховані зміни в структурі документа.

- програмне забезпечення для цифрової криміналістики — Adobe Photoshop, Forensic Comparison Tools, VSC (Video Spectral Comparator) та інші системи аналізу зображень;

- аналізатори чорнил та фарб (Ink Comparator) — для хімічного визначення складу фарби;

- системи електронного мікроскопічного сканування (SEM) — використовуються у складних експертизах для визначення глибини

нанесення відтиску.

Ефективне виявлення підробок відтисків печаток і штампів можливе лише за умови комплексного підходу, що поєднує візуальні, хімічні та цифрові методи аналізу. Технічне оснащення органів досудового розслідування поки що не сприяє здійсненню попередньої візуальної оцінки відтисків, а тому унеможливлює ґрунтовне попереднє дослідження. Вважаємо, що вирішення цієї проблеми можливе шляхом залучення працівників судово-експертних установ як спеціалістів до огляду документів. Саме вони надаватимуть консультаційно-довідкову допомогу працівників органів досудового розслідування у виявленні ознак підробки, формулюванні запитань, що виноситимуться на вирішення експертизи, повідомленні слідчого або детектива про матеріали, які необхідно буде надати судовому експерту для вирішення відповідних завдань.

Із упровадженням електронного документообігу критично слід підходити до оцінки зовнішнього вигляду та змісту електронних документів. Підробка електронного документа полягає в умисній зміні його змісту, структури чи атрибутів. Таке втручання може здійснюватися на різних рівнях — від редагування вмісту до підробки електронного підпису чи метаданих. Серед можливих механізмів підробки електронного документа слід виокремити такі:

1. Підробку вмісту без накладення електронного цифрового підпису, що полягає в зміні тексту, дати, номерів або реквізитів у звичайному файлі (PDF, Word, Excel тощо). Для цього можуть використовуватися такі програми як: Adobe Acrobat Pro, Microsoft Word, PDF Editor тощо. Слід ураховувати, що без ЕЦП неможливо гарантувати автентичність документа.

2. Підробку файлу з електронним підписом (КЕП / ЕЦП). Найчастіше вона неможлива без компрометації ключа, однак існують спроби – замінити вміст, зберігаючи стару сигнатуру, при цьому ЕЦП перестає валідуватися. Також здійснюється підробка візуального вигляду підпису (наприклад, зображення псевдо- «підпису» у PDF). Відтак важливо перевіряти ЕЦП через національний сервіс Центрального засвідчувального органу (ЦЗО) або сервіси типу id.gov.ua, ЦСК, Вчасно, Дія.Підпис.

3. Підміну метаданих документа, зокрема, зміни дати створення, авторства, місцезнаходження, хешу тощо. Цей спосіб може використовуватись для імітації автентичності або хронології подій і здійснюється за допомогою інструментів: ExifTool, PDF Metadata Editor, Microsoft PowerShell.

4. Соціальну інженерія або злам системи, що передбачає отримання ключів доступу до електронного підпису через фішинг, злам чи втрату носія (токена, флешки тощо). Може дозволити створити дійсний підпис на підробленому документі.

5. PDF-фальсифікацію (PDF Forgery). Відомий метод «PDF Layer Attack», коли в документ додається кілька шарів, і залежно від програми відкриття користувач бачить іншу інформацію. Також можливе вбудовування зловмисних скриптів у PDF.

Відтак, програмно-комп'ютерне забезпечення слідчої діяльності суттєво трансформує процес досудового розслідування, підвищуючи його ефективність, об'єктивність і прозорість. Його використання дозволяє автоматизувати значну кількість рутинних процедур, таких як формування процесуальних документів, протоколів, запитів і звітів, що суттєво знижує навантаження на слідчого та скорочує час розслідування. Завдяки цифровим інструментам забезпечується швидке опрацювання великих обсягів інформації, зокрема даних, вилучених із цифрових носіїв, мобільних пристроїв або мережевих джерел. Це особливо важливо в умовах кіберзлочинності та використання цифрових технологій у злочинній діяльності.

Зауважимо, що активне використання низки засобів інформаційного забезпечення у досудовому розслідуванні дозволяє вченим висловлюватися про доцільність виокремлення цілих їх груп. Так, О. В. Ковальова запропонувала класифікувати їх за функціональним призначенням на чотири основні групи. Перша група – це техніко-програмні інструменти, які застосовуються для виявлення, фіксації та збору інформації під час виконання процесуальних дій, передбачених кримінальним процесуальним законодавством, і спрямовані на формування доказової бази. Друга категорія охоплює аналітико-комп'ютерні засоби, що забезпечують пошук, документування та архівування об'єктивних даних, які мають доказове значення. Третій тип – це інформативно-телекомунікаційні технології, призначені для здобуття доказів на основі даних, що передаються на великі відстані із застосуванням радіозв'язку, цифрових мереж або супутникових систем. До четвертої групи належать інформативно-методичні ресурси — – інформаційні масиви, що сутнісно є знаннями й аналітичними матеріалами, що використовуються для кращого розуміння конкретної кримінальної події, її обставин та ймовірних учасників[1].

Висновки. Розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із рейдерством, вимагає комплексного, технічно підкріпленого підходу, який полягає у застосуванні сучасних засобів техніко-криміналістичного забезпечення. У сучасних умовах злочинні посягання в економічній сфері характеризуються високим рівнем організованості, складністю схем та активним використанням цифрових технологій. У зв'язку з цим значно зростає потреба в розширенні арсеналу технічних засобів, а також у впровадженні ефективних алгоритмів їх застосування в межах кримінального провадження.

Особливого значення набуває належне забезпечення органів досудового розслідування не лише засобами фото- та відеозйомки, а й наданням широкого доступу до міжвідомчих банків даних, інтеграцією інформаційних ресурсів на державному рівні. Створення єдиного інформаційного середовища з регламентованим доступом сприятиме

[1] Ковальова О. В. Засоби інформаційного забезпечення під час проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій. *Українська поліцеїстика: теорія, законодавство, практика.* 2022. № 3.1. С. 37.

прискоренню розслідувань та усуненню бюрократичних перепон. Перспективним вбачаємо надання доступу й автоматизованого обміну відомостями з Єдиного реєстру досудових розслідувань.

У контексті підробки документів, зокрема печаток, штампів і підписів, важливо забезпечити фахову експертну підтримку ще на стадії огляду речових доказів, документів. Це дозволить своєчасно виявити ознаки фальсифікації та запобігти їхньому використанню в правовому полі. Крім того, новітні загрози у вигляді підробки електронних документів потребують розвитку цифрової криміналістики та належного технічного забезпечення для виявлення цифрових маніпуляцій.

Таким чином, протидія рейдерству передбачає активне впровадження сучасних технічних засобів, цифрових технологій та широкого вжитку програмно-комп'ютерного забезпечення у досудове розслідування. Лише за умови ефективного функціонування всіх цих елементів можна досягти реального зміцнення економічної безпеки держави та гарантування прав підприємств від злочинних посягань.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Арешонков В. В. Теоретичні, правові та праксеологічні засади техніко-криміналістичних досліджень у розслідуванні злочинів : дис. … д-ра. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2021. 559 с.

2. Тюлєнєв С. А. Теоретичні Т98 забезпечення та практичні розслідування основи кримінальних криміналістичного правопорушень, пов'язаних із рейдерством : монографія / За заг. ред. В. О. Гусєвої. Харків : Право, 2025. 406 с.

3. Тюлєнєв С. А. Застосування фотозйомки та відеозапису під час розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із рейдерством. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2024. № 1 (31). С. 315–324. DOI: https://doi.org/10.32631/vca.2024.1.26.

4. Чорноус Ю. М., Дульський О. Л. Поняття та зміст техніко-криміналістичного забезпечення збирання доказів. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 7. С. 445–449. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-7/105.

5. Чорноус Ю. М. Криміналістичне забезпечення розслідування злочинів : монографія. Вінниця : Нілан-ЛТД, 2017. 492 с.

6. Перлін С. І. Поняття і види техніко-криміналістичного забезпечення правозастосовної діяльності. *Підприємництво, господарство і право.* 2020. № 1. С. 221–226. DOI: https://doi.org/10.32849/26635313/2020.1.40.

7. Ковальова О. В. Засоби інформаційного забезпечення під час проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій. *Українська поліцеїстика: теорія, законодавство, практика.* 2022. № 3.1. С. 30-39. DOI: https://doi.org/10.32366/2709-9261-2022-3-1-30-39.

Стаття надійшла до редакції 30.07.2025

Bohdan Yu. CHALYI,
Postgraduate Student
(National Scientific Center "Hon. Prof. M. S. Bokarius Forensic Science Institute" Ministry of Justice of Ukraine, Kharkiv, Ukraine)

TECHNICAL AND FORENSIC SUPPORT OF THE INVESTIGATION OF CRIMINAL OFFENCES RELATED TO RAIDING

Taking into account the fact that the investigation of criminal offenses related to raiding requires a comprehensive, technically supported approach, which consists in the use of modern means of technical and forensic support, the purpose of the article is to clarify the features of the technical and forensic support of the investigation of criminal offenses of this group. It is emphasized that in modern conditions, illegal encroachments on the sphere of economic relations are characterized by a high level of organization, complexity of schemes and active use of digital technologies. In this regard, the need to expand the arsenal of technical means, as well as to introduce effective algorithms for their application within the framework of criminal proceedings, is significantly increasing. It is noted that the proper provision of pre-trial investigation bodies consists not only in the use of photo and video recording equipment, but also in providing wide access to interdepartmental data banks, integration of information resources at the state level. It is proven that countering raiding involves the active implementation of modern technical means, digital technologies and the introduction of active use of software and computer software in pre-trial investigation.

Keywords: *raiding, pre-trial investigation, technical and forensic support, special knowledge, scientific and technical means, software and computer software.*